

УДК 657.62:658.

DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-6-23>

Крупельницька І.Г.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та оподаткування
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету

Krupelnytska Iryna

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Accounting and Taxation
Vinnytsia Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics

ФАКТОРИ РИЗИКУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ ТА ЗАВДАННЯ АУДИТУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

RISK FACTORS FOR THE FINANCIAL CONDITION OF INTERNATIONAL COMPANIES AND AUDIT TASKS IN A PANDEMIC CONTEXT

Метою публікації є дослідження сучасних нестандартних умов в міжнародному бізнесі великих корпорацій та завдань аудиту. Криза, зумовлена COVID-19, похитнула впевненість фахівців у зростанні світової економіки. Сьогодні приблизно третина опитаних (32%) визнає, що порівняно з початком року менше вірить у перспективи світового зростання у найближчі три роки. Втім, втрата впевненості не настільки вражаюча, коли йдеться про міркування керівників щодо майбутнього їхніх компаній, адже тут лише 17% заявляють про зменшення впевненості. Керівники, поза сумнівом, більше впевнені саме в добробуті своїх компаній, оскільки мають більше контролю й важелів впливу. Відповідно, завданнями статті є дослідження основних факторів, що характеризують та розкривають проблеми сучасного аудиту фінансової звітності міжнародних компаній; визначення та характеристика основних ризиків, що виникають у міжнародному бізнесі за умов пандемії; формування основних вимог аудиту для забезпечення мінімізації зазначених ризиків.

Ключові слова: аудит, безперервність діяльності, надання впевненості, компанія, управління, аналіз, прогноз, пандемія.

Целью публикации является исследование современных нестандартных условий в международном бизнесе крупных корпораций и заданий аудита. Кризис, обусловленный COVID-19, пошатнул уверенность специалистов в росте мировой экономики. Сегодня примерно треть опрошенных (32%) признает, что по сравнению с началом года меньше верит в перспективы мирового роста в ближайшие три года. Впрочем, потеря уверенности не столь впечатляющая, когда речь идет о рассуждениях руководителей касательно будущего их компаний, ведь здесь только 17% заявляют об уменьшении уверенности. Руководители, несомненно, больше уверены именно в благополучии своих компаний, поскольку имеют больше контроля и рычагов влияния. Соответственно, заданиями статьи являются исследование основных факторов, характеризующих и раскрывающих проблемы современного аудита финансовой отчетности международных компаний; определение и характеристика основных рисков, возникающих в международном бизнесе в условиях пандемии; формирование основных требований аудита для обеспечения минимизации указанных рисков.

Ключевые слова: аудит, непрерывность деятельности, придание уверенности, компания, управление, анализ, прогноз, пандемия.

The purpose of the publication is to study modern non-standard conditions in the international business of large corporations and audit tasks. The crisis caused by COVID-19 has shaken the confidence of experts in the growth of the world economy. Today, about a third of respondents (32%) admit that compared to the beginning of the year, they have less faith in the prospects for global growth in the next three years. However, the loss of confidence is not so impressive when it comes to the views of managers about the future of their companies: here only 17% say a decrease in confidence. Managers are undoubtedly more confident in the well-being of their companies because they have more control and leverage. Accordingly, the task was to study the main factors that characterize and reveal the problems of modern audit of financial statements of international companies; identified and characterized the main

risks that arise in international business in a pandemic; the main requirements of the audit are formed to ensure the minimization of these risks. The relevance of this topic is that it provides an overview and analysis of current security challenges in the context of global change. The article summarizes current issues for research and development of strategies for storage and growth of business, considers the main responsibilities of management of international business and audit in COVID-19, identifies the characteristics of auditing in high risk, formed additional audit tasks in a pandemic and management staff, identified the main potential threats and audit objectives for their assessment, given the main recommendations of the audit based on international standards, the need to expand the report of the independent auditor. An important factor in the successful existence of a business unit with different levels of corporate organization and type of activity is a rapid response to events that affect society as a whole, not just in the economic sphere. When conducting an audit in modern conditions, the auditor takes into account the attention and expectations of a large company not only on the confirmation of financial statements, but also on the prospects for operations in non-standard conditions.

Keywords: *audit, continuity of activity, assurance, company, management, analysis, forecast, pandemic.*

Постановка проблеми. На жаль, пандемія COVID-19 внесла суттєві зміни в плани стратегічного розвитку економіки в міжнародному бізнесі сьогодні. Великі компанії мають багато проблем, які потрібно вирішувати, а саме що змінити, щоб вижити та зберегти конкурентоспроможність.

Компанії розробляють та оперативно впроваджують нові плани виконання завдань, щоб зберегти та збільшити свою частку ринку, не впливаючи на прибутковість.

Сучасні аудиторські компанії виділяють кілька таких актуальних питань для дослідження та розроблення стратегій зберігання та зростання бізнесу, щоб отримати максимально можливі переваги.

1) Прямі поставки матеріалів та продаж товарів були перервані в результаті пандемії, і вони будуть певний час порушені. Крім того, зросли інші операційні витрати. Щоб залишатися конкурентоспроможними, компаніям потрібно знайти нові канали доставки, мінімізуючи зростання додаткових витрат.

2) Для боротьби з порушеними каналами збуту компанії повинні або знаходити нові джерела доходу, або розширювати наявні. Це може означати появу нових продуктів або нових партнерських відносин через канали збуту.

3) Щоб розпочати розроблення плану, потрібно зменшити прямі матеріальні витрати та постійні витрати, збільшивши продажі та продуктивність. Це може бути автоматизація виробничих ліній, переобладнання частини компанії та відповідна перепідготовка персоналу. Якщо можливо, рішенням може бути повна зміна виробництва.

4) Важливо захистити працівників компанії, щоб зберегти продуктивність праці на майбутнє. Це особливо стосується виробничого та розподільчого секторів, оскільки більша частина цього сектору залежить від кваліфікованої робочої сили [1].

Здатність динамічно прогнозувати, змінювати умови дає змогу компаніям максимізувати оборотний капітал та уникнути вузьких місць у ліквідності. Традиційні процеси бюджетування та планування грошових потоків не дають змогу часто переглядати планування, що робить підприємство більш вразливим до змін. Гнучкість грошових потоків повинна давати можливість переглядати планування за необхідності.

Обсяг завдань аудиту для підтвердження фінансової інформації, включаючи великі міжнародні компанії, значно розширюється. Ці пропозиції розкрива-

ють нові завдання для вивчення фінансової звітності для забезпечення безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність цієї теми полягає в тому, що вона надає огляд і аналіз сучасних випробувальних завдань для забезпечення безпеки в контексті глобальних змін. Проблеми дослідження аудиторського ризику та його складових частин залишаються актуальними завжди й висвітлені в багатьох роботах вітчизняних та зарубіжних учених, таких як А.А. Адамс, В.Д. Андрєєв, Е.А. Аренс, С.Д. Давидов, Дж.К. Лоббек, В.М. О'Рейлі, С.М. Петренко, Дж. Робертсон, В.С. Рудницький, Я.В. Соколов, В.П. Суйц, А.А. Терехов, Л.С. Шатковська, Ф.Ф. Бутинець, С.Я. Зубілевич, Л.П. Кулаківська, О.А. Петрик, Ю.В. Піча, О.Ю. Редько, В.Я. Савченко, Б.Ф. Усач.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою статті є дослідження сучасних нестандартизованих умов міжнародного бізнесу великих компаній та завдань на майбутнє. Криза, спричинена COVID-19, похитнула впевненість глав держав та урядів у зростанні світової економіки. Сьогодні близько третини респондентів (32%) визнають, що вони менш впевнені у перспективах глобального зростання протягом наступних трьох років порівняно з початком року. Однак втрата довіри не є такою вражаючою, коли справа доходить до думки менеджерів про майбутнє своїх компаній, адже лише 17% заявляють, що вони втрачають довіру. Безперечно, менеджери впевненіші в добробуті своїх компаній, оскільки вони мають тут більше контролю та впливу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аудит, заснований на оцінюванні ризику, – це процес, за якого враховуються позитивні аспекти підтверджуючої та системно орієнтованої оцінки. Джек Робертсон, відомий американський обліковець, писав про такий аудит, наголошуючи на тому, що аудит – це діяльність, спрямована на зменшення ділового ризику. Концепція аудиту на основі ризику базується на концепції тестування в зонах підвищеного ризику, що значно спрощує тестування в зонах низького ризику. Особливістю такого аудиту є тісна взаємодія між зовнішнім та внутрішнім аудитом, оскільки якість системи внутрішнього контролю оцінюється під час аудиту на його попередньому етапі. Крім того, аудитор визначає сфери діяльності та господарські операції, що становлять підвищений ризик, та перевіряє їх, що вимагає достатніх та відповідних аудиторських доказів. Одночасно аудиторі ознайомлюються з персо-

налом, який контролює систему, та оцінюють його управлінські рішення. Інспекція проводиться вибірково з огляду на умови роботи компанії, переважно вузькі місця (критичні моменти) у її роботі. На цьому етапі остаточно формуються основні критерії аудиту, такі як суттєвість, аудиторський ризик та вибірка. Сучасна аудиторська діяльність стає все більш різноманітною, складною та всебічною: від компанії, що здійснюють міжнародний бізнес, до малого бізнесу.

Ведення бізнесу на міжнародному рівні значно відрізняється від ведення бізнесу всередині країни. Велике значення для успішного функціонування компанії мають речі, про які національним компаніям навіть не потрібно думати. У цьому контексті стає зрозумілим, що специфіка ведення міжнародного бізнесу та управління ним вимагає ретельного підходу.

Міжнародний бізнес можна визначити як ділову взаємодію компаній з різними формами власності або їх підрозділів у різних країнах з основною метою отримання прибутку та використання переваг міжнародної ділової діяльності.

«Міжнародний бізнес – це підприємницька діяльність, пов'язана з використанням капіталу в різноманітних формах і переваг підвищеної ділової активності; здійснюється задля отримання прибутку і поширюється на міжнародну економічну сферу» [3].

Пандемія значно прискорила світові тенденції, 2019 рік запам'ятався кризою довіри, невизначеністю у майбутньому та підвищенням вимог до репутації всіх учасників міжнародного бізнесу, а саме уряду, громадських організацій, компаній, засобів масової інформації.

Згідно зі звітом «Барометр Довіри» компанії «Edelman», 64% споживачів вважають, що міжнародні приватні компанії несуть відповідальність за вирішення соціальних питань і готові «голосувати грошима» [4].

Нині економіка переживає V-подібне відновлення, що сприяє позитивному зовнішньому фоні, послабленню монетарної політики глобальними центральними банками, відскоку світових цін на метали, руду, зернові та швидкому відновленню внутрішнього попиту й довіри споживачів. Основними ризиками, які можуть зупинити або уповільнити це відновлення, є чергова хвиля пандемії, якщо рівень захворюваності буде занадто високим, що змусить держави вдаватися до жорсткого блокування, та внутрішнє політичне середовище, яке не даватиме змогу бізнесу та ринкам зростати (нереформовані суди, незрозуміла кадрова політика, відкат реформ) [5].

Деякі міжнародні компанії висловились про покращення своїх перспектив на майбутнє. Такі висловлення потребують фундаментального підтвердження для забезпечення високого рівня впевненості користувачів цієї та подібної фінансової інформації. Отже, значення аудиту як гаранта для користувачів суттєво зросло.

Навіть за стабільного економічного розвитку існує багато факторів, які впливають на здатність компанії продовжувати діяльність. Ці фактори включають галузь та географічну сферу діяльності, фінансо-

вий стан споживачів та постачальників, фінансову ліквідність та платоспроможність компанії тощо. Пандемія COVID-19 та пов'язане з цим погіршення економічного середовища, зменшення доходів та грошових потоків можуть викликати питання про здатність міжнародної компанії виконувати поточні або нові зобов'язання та боргові угоди. Сучасна практика аудиту зосереджується на впливі пандемії COVID-19 на безперервність, роботу аудитора, включаючи потенційний вплив на таке:

- відносна відповідальність керівництва та аудитора за безперервність бізнесу;
- процес оцінювання ризиків, понесених аудитором, та оцінювання керівництвом діяльності за звітний період;
- оцінювання подальших подій після звітної дати;
- виявлення подій чи умов, які ставлять під сумнів здатність компанії продовжувати бізнес, необхідність додаткових процедур;
- вплив на аудиторський звіт та розгляд аудитором іншої інформації;
- значні затримки із затвердженням фінансової звітності.

Відповідно до принципів бухгалтерського обліку, заснованих на принципі безперервності, фінансова звітність готується з припущенням, що компанія продовжить свою діяльність найближчим часом, якщо тільки керівництво не має наміру ліквідувати або закрити бізнес чи немає реальних альтернатив. Коли безперервність використовується як основа для бухгалтерського обліку, активи та зобов'язання обліковуються на підставі того, що компанія може повернути свої активи та погасити зобов'язання під час звичайної діяльності.

Своєчасне та ефективне спілкування між керівництвом та аудитором надзвичайно важливе для забезпечення того, щоб вони могли виконувати свої відповідні обов'язки щодо перевірки безперервності бізнесу в ці невизначені часи.

Оскільки обставини швидко змінюються внаслідок дії COVID-19, це може вплинути на спосіб, яким керівництво та аудитор виконують відповідні обов'язки. Отже, ці обов'язки як керівництва, так і аудитора повинні бути встановлені й повністю зрозумілі (табл. 1).

Зрозуміло, що кожна компанія має власну стратегію та довгостроковий бізнес-план, де на достатньо професійному рівні склались позиція та стратегія для кожної установи, кожної компанії, кожного керівника та менеджера. Однак глобальна пандемічна криза внесла корективи, які вимагають значного вдосконалення, а іноді й повного перегляду завдань, планів та стратегій.

Нині багато компаній поєднують свій майбутній розвиток із комунікаціями, що забезпечують надійний віддалений зв'язок, що забезпечується високим рівнем захисту інформаційних каналів та каналів постачання.

Окрім декларування відповідальності, необхідно проаналізувати умови її виконання та складність, спричинену пандемією для всіх, зокрема керівників, аудиторів, виконавців (табл. 2).

**Основні обов'язки управлінського персоналу міжнародного бізнесу та аудиту
в умовах COVID-19**

Обов'язки управлінського персоналу	Обов'язки аудитора
Оцінювати здатність суб'єкта продовжувати безперервну діяльність з точки зору чіткої вимоги установчої концептуальної основи фінансового звітування; якщо установча концептуальна основа не містить чіткої вимоги, припущення про безперервність діяльності все ж таки залишається фундаментальним принципом складання фінансової звітності.	Отримати достатню кількість відповідних аудиторських доказів та дійти висновку про доцільність використання керівництвом припущень щодо безперервності бізнесу як основи для ведення бухгалтерського обліку.
Висловлення судження в певний момент часу про майбутні невизначені результати подій чи умов.	На основі отриманих доказів дійти висновку, чи існує суттєва невизначеність стосовно здатності суб'єкта продовжувати безперервну діяльність.
Пояснення та розкриття інформації про судові рішення, що стосуються рівня невизначеності, пов'язаного з результатом події або стану (наприклад, як це збільшить майбутню подію чи стан або результат); розміру й складності предмета, характеру та умов його діяльності, ступеня впливу зовнішніх факторів; майбутнього (на основі інформації, наявної на момент винесення рішення).	Надати відповідний звіт.

Виконуючи роботу з безперервності в нинішніх умовах, маємо зосередитись на вимогах МСА 570 «Безперервність бізнесу», перш ніж формувати будь-які висновки, беручи до уваги конкретні обставини міжнародної компанії. Важливість підтримання професійного скептицизму щодо безперервності посилюється в роботі, особливо коли керівництво визначило, що нинішні обставини не мають істотного впливу на компанію, а також немає суттєвої невизначеності щодо безперервності бізнесу.

Звертаємо увагу на те, що Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 1 «Подання фінансової звітності» вимагає від керівництва оцінювання здатності компанії продовжувати діяльність (параграфи 25–26). Відповідно до Міжнародних стандартів аудиту, під час проведення процедур оцінювання ризику аудитор зобов'язаний перевірити, чи існують події або умови, що викликають значні сумніви у здатності компанії працювати безперервно, а також оцінити прогнози та заяви керівництва щодо здатності суб'єкта продовжувати діяльність на безперервній основі [6].

Незважаючи на позитивні запевнення компаній щодо незначних змін у їх діяльності в майбутньому, пандемія COVID-19, ймовірно, матиме значний

вплив на світову економіку та ринки для деяких галузей, таких як готельний бізнес, роздрібна торгівля та туризм. Рецесія може привести до значного збільшення як обсягу, так і тяжкості подій та умов, що іноді може поставити під загрозу здатність міжнародної компанії продовжувати вести бізнес. Однак це не обов'язково означає, що автоматично виникають значні невизначеності. Швидше, підвищений ризик значних сумнівів у безперервності бізнесу залежить від характеру та обставин бізнесу, включаючи галузь, у якій він працює. Прикладами таких подій або станів, які можуть виникнути в результаті пандемії COVID-19, є такі (табл. 3).

Отже, після оцінювання управлінського персоналу аудитор повинен інформувати управлінський персонал про події чи умови, які йому відомі після періоду оцінювання та які викликають значні сумніви щодо здатності міжнародної компанії продовжувати свою діяльність.

Незважаючи на те, що довготривалі події або умови потребують ретельної оцінки аудитора, особливо після перевірки керівництвом за нинішніх обставин, пандемія COVID-19, ймовірно, матиме значний вплив на багато підприємств через тривалі перебої в постачанні. Це може привести до короточасних

Завдання для забезпечення впевненості

Управлінський персонал	Аудитори
Забезпечення управлінським персоналом спроможності міжнародної корпорації продовжувати безперервну діяльність, ймовірно, буде більш складним.	Потреба у додаткових або розширених аудиторських процедурах, щоб аудитор міг дійти висновку про доречність оцінювання управлінським персоналом безперервності діяльності.
Керівництву та особам з найвищими повноваженнями може знадобитися надати користувачам фінансової звітності додаткову та більш достовірну інформацію про події чи умови, що впливають на здатність компанії вижити.	Більш надійні процедури можуть допомогти аудитору у формуванні висновків. Внесення змін до аудиторського звіту (залежно від характеру та обставин міжнародної компанії) у вигляді абзацу «Значна невизначеність щодо безперервності бізнесу»; за необхідності зміни до аудиторського звіту (тобто із застереженнями, умовний чи з негативною оцінкою); розширення або нових важливих параграфів в аудиторському звіті.

Потенційні загрози та завдання аудиту щодо їх оцінювання

Подія чи умова	Потенційний вплив на оцінювання управлінським персоналом безперервності діяльності	Завдання для аудитора під час оцінювання дій управлінського персоналу
Втрата основного ринку, ключових клієнтів, скорочення доходів, нестача робочої сили	Пандемія COVID-19 привела до медичних втручань у багатьох країнах, які іноді приводили до закриття малого бізнесу або зміни способу заохочення робітників, або вимоги працювати на дому. Це, ймовірно, негативно позначиться на багатьох компаніях. Наприклад, дії, що вимагають закриття неважливих магазинів, можуть зменшити обсяги продажів, якщо компанія не може подолати дефіцит за допомогою онлайн-продажів. Відбудеться падіння попиту на деякі товари та послуги зараз і після пандемії.	Слід визначити, чи врахував управлінський персонал вплив зменшення доходів, планів вирішення будь-якого дефіциту, потенційних проблем у ланцюзі поставок (може вплинути на виконання замовлень), вплив нестачі трудових ресурсів для продовження діяльності на запланованій потужності, дотацій та іншої допомоги від уряду (наприклад, у формі відстрочення платежів). Треба зрозуміти, як тривалий зрив у роботі впливатиме на підприємство після скасування будь-яких обмежень.
Значне зменшення вартості активів, що використовуються для генерування грошових потоків	Оцінка активів, швидше за все, буде більш складною з огляду на поточну невизначеність на місцевих та глобальних ринках. Оцінки, що базуються, зокрема, на справедливій вартості, можуть бути більш складними, оскільки вони коливаються частіше та сильніше. Оцінки на основі прогнозованих майбутніх грошових потоків також можуть бути набагато складнішими, оскільки розроблення надійних моделей майбутніх грошових потоків може бути більш складним з огляду на поточну нестабільність та невизначеність.	Обґрунтованість припущень, що використовуються управлінським персоналом у своїх оціночних розрахунках, в тому числі послідовність використання в різних розрахунках (де необхідно). Чи наявна відома суперечлива інформація щодо використаних припущень? Якщо для надання допомоги у проведенні оцінювання залучався експерт, як він застосував їх припущення?
Затримка запуску нових товарів чи послуг	Багато компаній затримують впровадження нових продуктів або послуг через зменшення попиту або доступності деталей чи комплектуючих. Коли статус компанії залежить від швидкого впровадження товару чи послуги, її затримка може мати руйнівний вплив на здатність компанії продовжувати вести бізнес.	Як управлінський персонал взяв до уваги фінансовий вплив на суб'єкта господарювання затримки запуску, включаючи інші супутні витрати, зокрема юридичні?
Колівання обмінних курсів іноземної валюти	Компаніям, що здійснюють значні міжнародні операції, може знадобитися врахувати непередбачені збитки (або прибутки) від купівлі іноземної валюти, договорів купівлі-продажу, дебіторської заборгованості або боргів в іноземній валюті, форвардних контрактів або інших деривативних контрактів.	Як були враховані коливання валютних курсів, включаючи вплив будь-яких механізмів хеджування для зменшення невизначеності? Чи була взята до уваги чутливість до змін валютних курсів?
Кредитний ризик контрагента	Суб'єктам господарювання потрібно буде визначити, чи існує суттєвий кредитний ризик контрагента, наприклад, коли підприємство має значні фінансові активи, та чи контрагент має наміри або здатний виконати договір.	Як управлінський персонал оцінив відшкодування фінансових активів, включаючи обґрунтованість використаних припущень та відповідність іншої інформації, відомої аудитору?
Платоспроможність міжнародної корпорації	Сьогодні державна підтримка, як правило, зосереджена на забезпеченні короткострокової ліквідності компаніям, які потребують підтримки. Дії, які нині здійснюють компанії для підтримання ліквідності, такі як перенесення платежів або отримання грантів для компенсації витрат, можуть вплинути на довгострокову платоспроможність компанії.	Як керівництво оцінювало довгострокову платоспроможність компанії, включаючи управління інформацією, що надається її кредиторами (наприклад, банком та іншим кредитором)? Як керівництво проводило стрес-тести, які можуть допомогти зрозуміти ризики платоспроможності міжнародної компанії, чи адекватно відображають припущення, використані в стрес-тестах, можливі обставини? Як бізнес може повертати додаткові позики? Як компанія здійснює раніше відстрочені платежі? Як керівництво врахувало всі регулятивні рекомендації, спрямовані на зменшення впливу пандемії COVID-19?

збоїв (наприклад, багато компаній можуть конкурувати за джерела постачання), а також до тривалої нездатності виконувати замовлення, якщо ланцюг поставок повільно відновлюється. Аудитори можуть розглянути, як керівники намагаються вирішити проблеми з ланцюгами поставок, які існують альтернативи та скільки часу знадобиться для пошуку можливих рішень [7].

Застосовувана концептуальна основа для фінансової звітності визначає конкретні вимоги до розкриття інформації про безперервність діяльності міжнародної компанії, включаючи суттєві судження та припущення. Як правило, необхідне розкриття інформації, якщо керівництво вирішить, що є суттєві сумніви щодо його постійної діяльності (наприклад, протягом 12 місяців з дати звіту). Крім того, може знадобитися додаткова інформація про ризик, проте, як керівництво компанії контролює ризик ліквідності та кредитний ризик. З огляду на невизначеність щодо негайних прогнозів для багатьох компаній фінансова звітність, що перевіряється нині, за певних обставин може включати розширену інформацію про події чи умови, що викликають значні сумніви щодо тривалості діяльності компанії. Також можуть бути обставини, коли фінансова звітність, складена відповідно до концепції достовірного подання, вимагає додаткового розкриття інформації, щоби бути надійною. Наприклад, оцінюючи відповідне подання фінансової звітності, фактів та обставин, аудитор може визначити, що додаткова інформація потрібна для отримання впевненості про аудиторську практику. Відповідно до пунктів 19 та 20 МСА 570 (переглянутий), аудитор повинен визначити, чи містить фінансова звітність адекватне розкриття виявлених подій або умов безперервності, а також, якщо це можливо, відповідних планів управління [8]. Рівень розкриття інформації буде змінюватися залежно від фактів та обставин кожної компанії. Так, не на всі з них впливає однаково середовище, яке зараз змінюється. Аудитор використовує професійне судження для оцінювання доцільності розкриття інформації та наслідків неналежного розкриття інформації в аудиторському звіті.

Висновки. Сучасні умови пандемії вимагають від управління міжнародних компаній підвищеного контролю до безперервності діяльності. У статті узагальнено актуальні питання для дослідження та розроблення стратегій зберігання та зростання бізнесу, визначено характерні особливості аудиту в умовах підвищеного ризику, сформовано додаткові завдання аудиту в умовах пандемії та обов'язки управлінського персоналу, надано основні рекомендації аудиту на основі міжнародних стандартів.

Важливим фактором успішного існування бізнес-єдиниці з різним рівнем корпоративної організації та виду діяльності є швидка реакція на події, які впливають на суспільство загалом, а не лише в економічній сфері. Під час проведення аудиту в сучасних умовах аудитор враховує увагу та очікування великої компанії не лише щодо підтвердження фінансової звітності, але й щодо перспектив діяльності в нестандартних умовах.

Бібліографічний список:

1. BDO-Україна. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/home-2>.
2. Історія розвитку аудиту. URL: <https://buklib.net/books/35568>.
3. Великий економічний словник / за ред. А.Н. Азріліяна. Москва : Правова культура, 1994. 229 с.
4. Барометер Довіри 2020. URL: <https://cdn2.hubspot.net/hubfs/440941/Trust%20Barometer%202020/2020%20Edelman%20Trust%20Barometer%20Global%20Report-1.pdf>.
5. Інсайди від CEO: як пандемія вплинула на економіку та бізнес в Україні. URL: <https://eba.com.ua/insajty-vid-seo-yak-pandemiya-vplynula-na-ekonomiku-ta-biznes-v-ukrayini>.
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf.
7. Використання спеціалістів в умовах COVID-19. URL: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2020/07/FINAL-COVID-19-andEthicsUsingSpecialistsintheCOVID19Environment%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf>.
8. Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 570 «Безперервність діяльності». URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-auditu>.

References:

1. BDO-Ukraine. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/home-2>.
2. Istorii rozvytku audytu. URL: <https://buklib.net/books/35568>.
3. Velykyi ekonomichnyi slovnyk / za red. A.N. Azrylyiana. Moscow: Pravova kultura, 1994. 229 p.
4. Barometer Doviry 2020. URL: <https://cdn2.hubspot.net/hubfs/440941/Trust%20Barometer%202020/2020%20Edelman%20Trust%20Barometer%20Global%20Report-1.pdf>.
5. Insaidy vid CEO: yak pandemiia vplynula na ekonomiku ta biznes v Ukraini. URL: <https://eba.com.ua/insajty-vid-seo-yak-pandemiya-vplynula-na-ekonomiku-ta-biznes-v-ukrayini>.
6. Mizhnarodnyi standart bukhgalterskoho obliku (IAS) 1 "Podannia finansovoi zvitnosti". URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf.
7. Vykorystannia spetsialistiv v umovakh COVID-19. URL: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2020/07/FINAL-COVID-19-andEthicsUsingSpecialistsintheCOVID19Environment%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf>.
8. Mizhnarodnyi standart audytu (MSA) 570 "Bezperervnist diialnosti". URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-auditu>.